

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Sigtet med lovforslaget

Sigtet med lovforslaget er at sikre overholdelse af miljø- og planlægningslovgivningen.

Der foreslås gennemført en vifte af bestemmelser, der skal klargøre og forbedre de retshåndhævelsesmidler, der står til myndighedernes rådighed. Desuden sættes der ind med hensyn til at forbedre mulighederne for et mere hensigtsmæssigt samarbejde mellem de myndigheder, der er involveret i retshåndhævelsen, bl.a. for at give mulighed for en opstramning af praksis med hensyn til straf for borgeres og virksomheders lovovertrædelser. Der foreslås i denne forbindelse ændring af straffebestemmelserne i miljøbeskyttelsesloven og levnedsmiddeloven.

2. Forslagets baggrund

Siden 1970'ernes begyndelse er – med bredt flertal – i folketinget gennemført en række reformer på miljø- og planlægningsområdet. Decentralisering har været et bærende element i reformerne, således at det primære ansvar for forvaltningen af den største del af lovgivningen på dette område ligger hos kommuner og amtskommuner.

Inden for de seneste år har offentlighedens interesse været rettet mod den måde, som lovgivningen blev håndhævet på over for private bygherrer og virksomheder. I den forbindelse har interessen særligt samlet sig om domstolenes praksis, især i spørgsmål om overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven. Det har været gjort gældende, at bøderne størrelse ikke stod i rimeligt forhold, hverken til omfanget af skadevirkningerne eller til den gevinst, der kunne opnås ved overtrædelsen. Samtidig har opmærksomheden været rettet mod enkeltstående tilfælde, hvor kommunale myndigheder direkte eller indirekte har været inddraget i overtrædelser af lovgivningen. Det har givet anledning til en debat, om de reaktionsmuligheder, der står til rådighed for overordnede myndigheder, de omboende og offentligheden i øvrigt, er hensigtsmæssige og tilstrækkelige.

Bl.a. på denne baggrund tilkendegav miljøministeren og boligministeren i februar 1981, at det var ønskeligt at få undersøgt håndhævelsen af den bygge- og miljøretlige lovgivning.

Drøftelser mellem boligministeriet, miljøministeriet, indenrigsministeriet og justitsministeriet resulterede i, at boligministeren og miljøministeren besluttede at nedsætte et udvalg til at undersøge spørgsmålene om håndhævelse af den bygge- og miljøretlige lovgivning. Endvidere besluttede indenrigsministeren at nedsætte et udvalg, der fik til opgave at undersøge spørgsmålet om ansvarsplacering og reaktionsmuligheder inden for den kommunale forvaltning.

Udvalget om håndhævelse af den bygge- og miljøretlige lovgivning var sammensat af repræsentanter for miljøministeriet, boligministeriet, indenrigsministeriet, justitsministeriet, Amtrådsforeningen i Danmark og Kommunernes Landsforening samt to medlemmer særligt udpeget af miljøministeren. Endvidere har repræsentanter for Den Danske Dommerforening og Foreningen af Politimestre i Danmark deltaget i udvalgsarbejdet. Udvalgets formand har været overfredningsnævnets formand Bendt Andersen.

Udvalget skulle navnlig undersøge karakteren af problemerne i forbindelse med håndhævelsen og undersøge og vurdere de retshåndhævelsesmuligheder, der står til rådighed for bygge- og miljømyndighederne, samt fremkomme med forslag til initiativer, der kan forbedre retshåndhævelsesmulighederne. Udvalget skulle desuden undersøge, hvilke retshåndhævelsesproblemer der forekommer, når kommuner eller andre myndigheder direkte eller indirekte begår eller medvirker til ulovligheder inden for det bygge- og miljøretlige område, med henblik på, at disse undersøgelser indgik i grundlaget for indenrigsministeriets ansvarsudvalgs overvejelser.

Retshåndhævelsesudvalget afgav sin betænkning i april 1983 (Betænkning nr. 981/1983). I betænkningen indgår forslag om en række ændringer af lovgivningen inden for miljøministeriets, boligministeriets og justitsministeriets områder, samt for-